

Liliana ENE*

Sinteza Jurisprudenței CNCD Criteriile rasă și etnie – anul 2016 (I)¹

HOTĂRÂREA nr. 20 din 13.01.2016

Dosar nr.: 742/2014

Petiția nr.: 19970/11.12.2014

Petent: ...

Reclamat: ...

Obiect: Reclamata a adresat apelative jignitoare și rasiste petentei și membrilor familiei sale

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta învederează că începând cu lunile noiembrie și decembrie ale anului 2014, familia sa (nepotul orfan de mamă ce se află în grija lor și soțul petentei) au fost supuși din partea reclamatei la repetate apelative jignitoare și rasiste legate de apartenența etnică. Petenta este angajată în funcția de îngrijitor scară din anul 2001 și tot din același an, au încheiat contractul de închiriere asupra locației menționate. Acest mod de adresare și intimidare („*țigani* ăștia *împuțiți*”, „*țigani* *împuțiți*”) a fost de altfel perpetuat de către reclamată încă din anul 2013, când cea din urmă avea calitatea de Președinte al Asociației de Proprietari al blocului și le-au creat petentei și familiei sale un disconfort emoțional, afectându-le și sănătatea. Petenta mai arată că vocabularul jignitor folosit de reclamată a fost auzit și de minorul în vârstă de nouă ani, aflat în întreținerea bunicilor (a petentei și al soțului acesteia) și reprezintă un factor de stres emoțional adăugat pe fondul deja existent, afectat, al copilului, datorat pierderii mamei sale. În susținerea celor arătate mai sus, petenta a atașat petiției declarațiile a trei martori.

Partea reclamată, deși legal citată, nu a fost prezentă la termen și nu a depus punct

* *Doctoră în Științe Politice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative
Cercetătoare în Antropologie Socială, INCDDD Tulcea
Manuscris primit la data de 17 iulie 2025
E-mail: lilianaenelili@gmail.com.*

1 Sinteza cuprinde Jurisprudența CNCD pe plângeri care nu au în vedere exclusiv manifestări verbale sau scrise de tratament diferențiat motivate etnic. Nu au fost incluse petițiile clasate ca urmare a faptului că acestea au fost incomplete sau au fost retrase de către petent. În această sinteză expresiile ofensatoare care conțin termenul „țigan”, termen profund peiorativ și discriminatoriu, inacceptabil în orice context public sau academic, sunt reproduse exact așa cum au fost formulate conform petițiilor analizate. Această acuratețe este necesară pentru a reflecta natura discriminatorie a discursului. În toate celelalte contexte din articol, este folosit termenul de „rom” în acord cu standardele internaționale și principiile de respect pentru demnitatea umană.

de vedere.

Motivare: În fapt, Colegiul director reține că reclamata a utilizat față de petentă și ceilalți membrii ai familiei termenii de „țigani aștia împuțiți” și „țigani împuțiți”, afirmațiile fiind confirmate prin declarațiile martorilor. În drept, Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare consideră discriminarea o diferențiere, bazată pe un criteriu, care atinge un drept. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induce distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: *Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991; *Hoffman împotriva Austriei*, 23 iunie 1993, *Spadea și Scalabrino împotriva Italiei*, 28 septembrie 1995, *Stubblings și alții împotriva Regatului Unit*, 22 octombrie 1996). Colegiul director arată că utilizarea unor apelative de genul „țigani aștia împuțiți”, „țigani împuțiți” față de persoane reprezintă o diferențiere. Colegiul arată că legătura de cauzalitate este evidentă: reclamata a utilizat termeni negativi conexați la o apartenență etnică atribuită petentei și familiei sale. Apelativele „țigani aștia împuțiți”, „țigani împuțiți”, utilizate în mod public (fiind auzite de martori) au vizat atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, umilire, ofensare, îndreptată împotriva petentei și familiei sale, legate de atribuirea unei apartenențe etnice. Prin urmare, Colegiul director constată că faptele prezentate în petiție trebuie sancționate cu amendă contravențională.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Faptele descrise reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 al O.G. nr. 137/2000, republicată;
2. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 1000 lei față de reclamată;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Direcției de Taxe și Impozite Locale a sectorului 6.

HOTĂRÂREA nr. 23 din 13.01.2016

Dosar nr.: 451/2015 conexat cu dosarul A5/2015

Petiția nr.: 5100/27.07.2015 conexată cu autosesizarea nr. 5.459/18.08.2015

Petenți: ..., Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (autosesizare)

Reclamați: S.C. Aquacar S.R.L, Instituția primarului municipiului Carei din județul

Satu Mare.

Obiect: Excluderea romilor din ștrand

Criteriu: etnie

Fapte: Petentul arată că în conformitate cu presa locală, unei persoane de etnie romă i s-a interzis accesul în incinta ștrandului administrat de societatea reclamată. Autosesizarea înr.egistrată cu nr. 5459/18.08. 2015 are ca obiect refuzul de a permite accesul persoanelor brunete la Ștrandul Termal din Carei, având ca și criteriu direct culoarea tenului, indirect apartenența etnică. Astfel, la data de 19.07.2014, un cetățean de etnie romă a dorit să beneficieze de serviciile ștrandului administrat de societatea reclamată și nu i s-a permis accesul pe motiv că este de etnie romă. Contactat telefonic, reprezentatul societății a afirmat că nu pot fi sacrificate 2000-3000 de clienți pentru 10-15 romi. Ca și probatoriu, autosesizarea s-a bazat pe un articol publicat în *"Informația Zilei"* Satu Mare la data de 21.07.2015.

Părțile reclamate, susțin că ziarul a exagerat în prezentarea situației, incidentul fiind doar o neînțelegere, clarificată ulterior cu președintele filialei județene a Partidei Romilor Pro Europa, ba mai mult unul dintre reclamați a contribuit la acte de caritate în favoarea familiilor defavorizate, în marea majoritate de etnie romă.

Motivare: Colegiul director constată că probatoriul s-a bazat pe un articol publicat în *Informația Zilei* Satu Mare la data de 21.07.2015. Societatea care deține cotidianul nu a depus la dosar înregistrarea discuției care a stat la baza articolului de ziar. Reclamații au negat cele afirmate în articol. Colegiul director constată că petenții nu au depus probe conform art. 20 alin. 6 din O.G. nr.137/2000, care prevede: *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fata Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”* Prin urmare, faptele sesizate nu au fost probate.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Admite excepția lipsei calității procesuale active față de primul petent, conform art. 20 alin. 1 din O.G. nr.137/2000 coroborat cu art. 5 și art. 7 alin. 1 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor;
2. Faptele sesizate nu au fost probate conform prevederilor art. 20 alin. 6 din O.G. nr.137/2000 republicată;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

HOTĂRÂREA nr. 28 din data de 13.01.2016**Dosar nr.**347/2015**Petiția nr.**3836.04.06.2015**Petent:** ...**Reclamat:** ...**Obiect:** refuzul de a acorda petentului anumite facilități în vederea desfășurării unei activități comerciale.**Criteri:** etnie

Fapte: Petentul declară că este o persoană cu dizabilități și are o autorizație valabilă pentru a desfășura comerțul cu amănuntul la chioșcuri, piețe, târguri. A solicitat părții reclamate să-i aprobe vânzarea produselor pe care le comercializează în sezon, în locul unde vând și ceilalți comercianți din piața agroalimentară, respectiv flori naturale, artificiale, coronițe, lumânări și candelă. Petentul se consideră exclus de către partea reclamată pentru a-și desfășura comerțul cu amănuntul pe criteriul handicapului său. Petentul mai menționează faptul că a solicitat o căsuță pentru a desfășura comerț cu amănuntul în perioada Târgului de Crăciun și i s-a repartizat un spațiu adecvat, cu trei zile înaintea Crăciunului, neavând astfel timp pentru aprovizionare. Petentul reclamă Colegiului faptul că primarul, cu rea credință, l-a eliminat de la centrul de zi pentru persoane vârstnice, în anul 2011. În acest sens, petentul consideră că i se încalcă o serie de drepturi conferite prin Legea nr. 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Partea reclamată susține că petentul a solicitat un loc pentru vânzarea produselor sale, în Piața Agroalimentară, printre producătorii și comercianții cu produse alimentare. Locul solicitat, precum și dreptul de a desfășura comerțul cu amănuntul i se pune la dispoziție dacă ar fi încheiat un contract în acest sens. În ceea ce privește evenimentul petrecut în preajma "târgului de Crăciun", partea reclamată susține că petentul a depus cererea necesară pentru a primi o căsuță pentru comercializarea produselor sale, în data de 09/12/2014. Solicitarea i-a fost aprobată prin contractul de comodat nr. 83370/11/12/2014, cu valabilitate până la data de 07/01/2015.

Motivare: Colegiul CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care, petentul este o persoană cu handicap și i s-au încălcat o serie de drepturi ce țin de desfășurarea comerțului cu amănuntul și de a beneficia de un serviciu social la un centru de zi, din partea primăriei.

Colegiul director, potrivit înscrisurilor depuse la dosarul cauzei constată că petentul (persoană cu dizabilitate), invocă un tratament defavorizant cu privire la desfășurarea comerțului său cu amănuntul, precum și cu privire la dreptul de a beneficia de un serviciu social din partea primăriei.

Colegiul director ridică în ședința de deliberări tardivitatea introducerii plângerii, cu privire la capătul de cerere din obiectul petiției, ce face referire la refuzul primăriei de a acorda petentului posibilitatea de a beneficia de serviciul social la un centru de zi. Petentul a solicitat acest drept reprezentantului reclamatei în anul 2011, nefiind încadrat la acea dată,

ca pensionar (cu vârsta standard de pensionare). Colegiul director constată că în prezenta speță nu sunt prezente indicii de natură a prezuma că un criteriu interzis, stipulat de art. 2 alin.1), a constituit o faptă de discriminare săvârșită de către partea reclamată. Prin urmare, nu există o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (handicap) și refuzul acordării unor drepturi ori facilități, potrivit art.2 cu 1), din O.G nr..137/2000, republicată.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art.2 alin.1), din O.G.nr..137/2000, nu există legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent (handicap) și refuzul acordării unor drepturi ori facilități.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte
3. O copie a hotărârii se va transmite părților

HOTĂRÂREA nr. 61 din data de 27.01.2016

Dosar nr.: 472/2015

Petiția nr.: 5289/07.08.2015

Potent: ...

Reclamat: Instituția Primarului comunei Posești, județul Prahova

Obiect: refuzul/amânarea punerii în executare a unei sentințe judecătorești de către primarul comunei; neeliberarea titlului de proprietate

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta arată faptul că odată cu apariția Legii nr.18/1991, în urma solicitărilor acesteia, Comisia Locală Posești (Prahova) i-a reconstituit dreptul de proprietate; de la acea dată a solicitat, de nenumărate ori, punerea în posesie pentru suprafețele de teren pe care le are pe raza comunei Posești, dar a fost refuzată de fiecare dată. În acest sens, petenta susține că s-a adresat instanței de judecată, având câștig de cauză; în urma litigiului câștigat, însă nu s-a realizat punerea în executare a sentinței judecătorești. Petenta consideră că nu este pusă în posesie pentru că este o persoană în vârstă și pentru că, probabil, la nivel local există anumite interese personale în legătură cu proprietatea acesteia. Consideră că în situația de față, primarul profită de vârsta pe care aceasta o are, de calitatea sa și de faptul că este bolnavă și că nu se poate deplasa la primărie; în aceste sens, petenta consideră că primarul dorește să îi favorizeze pe vecinii acesteia. Petenta atașează înscrisuri la dosar.

Partea reclamată solicită respingerea sesizării și susține că sesizarea petentei este neîntemeiată, deoarece nu este susținută de niciun fel de dovadă care să arate discriminarea instituită asupra acesteia; susține că terenurile despre care se face vorbire sunt stăpânite

efectiv de către petentă, nefiind tulburată de nimeni și nefiind favorizați vecinii acesteia. Partea reclamată susține că volumul de muncă al comisiei locale de fond funciar este unul foarte mare, peste 50% din foștii proprietari nu dețin titlu de proprietate din cauza dificultăților întâmpinate, precum și a faptului că activitatea comisiei a fost suspendată pentru o anumită perioadă. Partea reclamată depune înscrisuri la dosar.

Motivare: În fapt, Colegiul director reține că obiectul petiției vizează amânarea executării sentinței civile, prin neeliberarea titlului de proprietate. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată. Din acest punct de vedere, Colegiul director constată că, în esență, petenta sesizează refuzul/amânarea punerii în executare a unei sentințe judecătorești (Sentința Civilă nr.233) de către primarul comunei; neeliberarea titlului de proprietate. Subsecvent, ar presupune constatarea unei fapte prin care s-a adus atingere unui drept subiectiv și existența unui raport de cauzalitate între efectul negativ și fapta prin care s-a prejudiciat dreptul subiectiv. În acest context, este lipsit de echivoc că sesizarea adresată CNCD nu poate fi supusă analizei Colegiului întrucât excede cadrului legal stabilit de O.G. nr.137/2000 republicată.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele semnalate de petentă nu intră sub incidența O.G. 137/2000, republicată;
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

HOTĂRÂREA nr. 75 din 27.01.2016

Dosar nr.: 263/2015

Petiția nr.: 2836/23.04.2015

Petent: ... prin apărător ales, avocat...,

Reclamat: Societatea Română de Televiziune ...

Obiect: Neîncheierea unui contract de muncă, neremunerarea pentru munca prestată, manifestări și afirmații jignitoare la adresa etniei petentei

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta susține că a prezentat în perioada ianuarie – februarie a anului 2015, șase ediții ale emisiunii „Fără etichetă” difuzată de postul de televiziune TVR1, emisiune săptămânală de tip magazin, care se adresa minorității rome. Petenta își exprimă nemulțumirea cu privire la faptul că nu a fost respectat art. nr.16 alin.1 și 3 din codul muncii, precum și plata unui salariu potrivit art. 159 alin.1 și 2 din Codul muncii. Petenta susține că i-a fost refuzată încheierea unui contract de muncă, iar pe întreaga perioadă în

care a lucrat ca prezentatoare a emisiunii „Fără etichetă”, nu a fost remunerată nici măcar o dată. Petenta mai susține că încă de la începutul colaborării a resimțit o atitudine ostilă din partea producătoarei emisiunii, care i-a interzis să își afirme public în cadrul emisiunii identitatea romă și care la un moment dat fiind nemulțumită de reacția petentei la anumite indicații oferite, s-a manifestat chiar agresiv și amenințător. Această atitudine a degenerat ulterior, ajungându-se la jignirea directă a petentei cu privire la etnia din care face parte, totul culminând cu folosirea expresiei *“simbolul rahatului”* și refuzul expres al doamnei ... de a semna contractul în baza căruia urma să fie remunerată pentru munca prestată. Petenta susține că resimțea permanent starea de inferioritate în care era pusă.

De asemenea, petenta arată că un coleg care s-a aflat în studioul televiziunii, cu ocazia filmării celei de-a doua ediții a emisiunii „Fără etichetă”, a asistat la discuțiile purtate în cabina de producție, petenta aflându-se în platoul de filmare. Potrivit relatărilor colegului martor, termenul folosit în studio a fost permanent acela de „țigăni” și nu de „rom”. În timp ce în platou petenta discuta cu invitatul, ceilalți membri ai echipei emisiunii schimbau comentarii de genul *“i-auzi la asta, a trimis-o mă-sa la școală”*, *“ia întreab-o M de ce a dat-o la școală?”*, *“ia uite ce le merge gura la țigănci”*, *“ia uite țigăncă, e deșteaptă, vorbește bine, de unde vine asta, mă?”*

Declarația martorului C. Ș.: Martorul declară că s-a aflat în studioul TVR, cu ocazia filmării emisiunii „Fără etichetă”, însoțind-o pe petentă. Acesta precizează că de la prima secundă a filmării emisiunii și până la ultimul cadru realizat, termenul folosit în studio, cu referire directă la persoanele ce aparțin etniei rome, a fost cel de „țigăni” și nu cel de „rom”. Martorul mai susține că inițial, moderatoarea, s-a conformat indicațiilor primite și a adresat invitatei câteva din întrebările solicitate din studio prin intermediul căștii, discuția fiind astfel destul de simplistă și stânenitoare pentru o invitată cu un doctorat în egalitate de gen și o prezentatoare cu experiența în....cu titlu de exemplu, redau câteva comentarii pe care doamnele le-au făcut observând discuția din platoul emisiunii: *„i-auzi la astea! A trimis-o mă-sa la școală!”*, *„ia întreab-o, de ce a dat-o la școală?”*, *„Ia uite! Ce le merge gura la țigănci”*. În mod surprinzător însă, regizorul nu s-a putut abține și fiind nemulțumit de prestația moderatoarei, câteva momente mai târziu, i-a urlat în casca *„Urcă-te pe ea, nu o mai lăsa să vorbească atât, ești absentă”*, remarcând apoi cu privire la invitata din platou *„ia uite țigăncă! E deșteaptă, vorbește bine, de unde vine asta mă?”*. În finalul emisiunii producătorul, fără să realizeze gravitatea limbajului folosit și a atitudinii promovate în studio față de întreaga etnie romă, încercând într-un fel să scuze limbajul folosit, a afirmat: *„Așa se vorbește la noi, aici, în studio”*.

Declarația martorului 2 ...: Acesta susține că a participat la înregistrarea emisiunii „Fără etichetă”, difuzată de postul TVR, în calitate de invitat al moderatorului. În timpul discuțiilor de dinaintea înregistrării, martorul susține că a putut remarca atitudinea plină de stereotipuri a unei doamne producător cu privire la persoanele de etnie romă.

Aceasta a folosit în cadrul dialogului purtat mai multe expresii jignitoare cu tentă rasistă, dintre care am reținut următoarele: *„oamenii ăștia nu vor să învețe”*, *„este în ADN-ul lor”*, *„țigăni nici să muncească nu vor”*. Martorul precizează de asemenea, faptul că a auzit de nenumărate ori persoanele în studio folosind termenul „țigăni” cu referire la persoanele de etnie romă, iar modul de exprimare al acestor persoane față de

subiectul emisiunii era unul cras și depreciativ, afirmându-se chiar că „*oricum nu-i pasă nimănui*” și că „*cine se uită nu înțelege chiar dacă ar vrea*”. Acesta susține că impresia lăsată de experiența respectivă a fost una care indică existența unei atmosfere și a unei atitudini de profundă discriminare la adresa etnicilor romi, din partea celorlalți angajați ai TVR, participanți la realizarea emisiunii.

Partea reclamată, Televiziunea Română a invocat excepția de neкомпetență materială conform dispozițiilor art. 29 din Procedura Internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr.348 din 06 mai 2008, în ceea ce privește faptul că nu i s-a încheiat un contract de muncă pe motiv că în cadrul televiziunii sunt nenumărați colaboratori care contribuie la realizarea emisiunilor în calitate de prezentatori, moderatori, actori etc.. De asemenea, reclamata afirmă că martorul 1 a auzit termenul folosit permanent în studio de „*țigan și nu de rom*” și martorul 2 a auzit „*nu vor să învețe... este în ADN –ul lor*”, consideră că aceste informații nefiind probate și neavând nicio legătură cu reclamata. Reclamata mai susține că aceste depoziții a unor „martori” care reprezintă de fapt, afirmațiile verbale ale altor terțe persoane prezente sau nu la procesul de filmare a emisiunii și neindividualizate nu au caracter probator deoarece nu se poate stabili subiectul care a săvârșit faptele discriminatorii. Invocă legătura de cauzalitate între afirmațiile făcute „*de unele persoane din cabina de producție, studio și platoul de filmare*” și calitatea stabilită de lege a Societății Române de Televiziune. Reclamata, pe fond, solicită respingerea înregistrărilor ca material probatoriu, deoarece petenta a provocat producătoarea SRTv. Petenta s-a dovedit a fi pregătită să facă o înregistrare cu telefonul mobil, astfel urmărind, coroborat cu nesemnarea contractului de cesiune drepturi conexe, provocarea premeditată a unui scandal în mass media pentru a câștiga capital de imagine pe seama SRTv.

Declarația domnului T. M.: acesta susține că pe data de 11 februarie 2015, la cererea șefului meu ierarhic, ... coordonator Alte Minorități a chemat-o la birou pe petentă, colaboratoare a emisiunii „*Fără etichetă*”, pentru a întocmi contractul de cesiune drepturi autor. Susține că a completat datele cerute în formular (carte identitate, serie, număr, adresă domiciliu) dar ajunși la rubrica onorariu, doamna colaboratoare și-a schimbat brusc atitudinea, refuzând să semneze contractul. Dumneaei a declarat că „nu face imagine televiziunii pentru suma propusă” (în cuantum de 750 lei) și a părăsit încăperea.

Sușținerile domnului ..., coordonator al Secției Alte Minorități; Reclamatul arată că sușținerile petentei sunt neîntemeiate și tendențioase, reprezentând nemulțumiri de ordin personal. Precizează că petenta nu a fost angajată la SRTv și nici nu i s-a propus acest lucru, așa cum afirmă. Formula prin care a agreeat colaborarea a fost de a colabora, nu de a o angaja, așa cum susține aceasta. De altfel, funcția este de coordonator cu atribuții de producător. Petenta pe parcursul procesului de producție, a refuzat să se conformeze concepției editoriale a realizatoarei și producătoarei emisiunii „*Fără etichetă*” generând situații conflictuale, care pot fi probate. În vederea clarificării tuturor neînțelegerilor și pentru încheierea contractului a cerut o ședință de redacție cu participarea petentei și a producătoarei M. N. Petenta a refuzat din nou semnarea contractului, invocând intenția de a consulta un avocat și solicitând schimbarea producătorului emisiunii. A încercat să concilieze situația și a stabilit o nouă întrevvedere pentru data de 05.03.2015, cu participarea

ambelor doamne, la care petenta nu s-a mai prezentat. Din acel moment producția și difuzarea emisiunii la care a colaborat cu petenta a fost întreruptă. În concluzie, reclamatul consideră că nu s-au adus în niciun fel atingere drepturilor petentei și nici etniei romă din care face parte, iar legislația în vigoare a fost respectată.

Susținerile doamnei N. M., producător al emisiunii „Fără etichetă”: Reclamata arată faptul că a discutat cu domnul S. C. despre o emisiune cu și despre minoritatea romă din țară, punând un accent mult mai mare pe actualitate, pe evenimente sau aspecte din viața comunității romă. Emisiunea „Fără etichetă” viza tocmai ideea renunțării la prejudecăți, la stereotipuri și privirea cu obiectivitate a unei comunități etnice din România. Au încercat să găsească un moderator care să corespundă unui profil considerat „*demn de un asemenea angajament*”, o persoană care să aibă atitudinea și discursul ce ar fi putut susține cauza și direcția emisiunii. Reclamata arată că acuzațiile aduse la adresa acesteia se bazează numai pe simple alegații și interpretări proprii ale situației de fapt și prevederilor legale, totul rezumându-se pe unele reglementări din Constituție, Codul Muncii, Dreptul comunitar precum și la Practica judiciară care nu au legătură cu sesizarea de față. Un aspect foarte important susține reclamata este și acela că afirmațiile martorilor nu au putut și susține că a folosit termenul de țigan și că a jignit etnia romă.

Motivare: În fapt, Colegiul reține că fapta de discriminare constă în afirmațiile publice făcute la adresa persoanelor de etnie romă. În ceea ce privește neîncheierea unui contract de muncă și neremunerarea pentru munca prestată, Colegiul urmează a respinge excepția invocată din oficiu, pe fond, Colegiul reține faptul că nu există un raport de cauzalitate între criteriu și fapta. Petentei i s-a propus contract pe care aceasta l-a refuzat, existând neînțelegeri cu privire la termenul contractual. În raport cu prevederile art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 și art. 15 din același act normativ, aspectele sesizate nu constituie fapte de discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată, (întrebările în care s-a folosit termenul de țigan și nu rom erau puse pentru a se combate stereotipurile).

Raportat la speță, Colegiul director reține că Societatea Română de Televiziune prin reprezentant era obligată să ia măsuri în vederea prevenirii unor astfel de discuții în cadrul unei instituții publice. Afirmațiile la adresa persoanelor de etnie romă într-un studio de televiziune, încalcă demnitatea umană și principiul egalității și respectării drepturilor omului. Mai mult, Societatea Română de Televiziune, la auzul discuțiilor create și urmare a declarațiilor date de petentă în presă, avea obligația să verifice și să stabilească dacă acele afirmații au existat și dacă da, care au fost persoanele care au făcut acele afirmații și sancționarea lor. Sub acest aspect, calitatea Societății Române de Televiziune de instituție publică care se ocupă cu „transmiterea de informații” este importantă în aprecierea faptei supuse analizei. Colegiul director reține că petenta a înregistrat șase emisiuni „Fără etichetă” pentru care nu a fost remunerată și nu i s-a încheiat un contract de muncă pe motiv că este de etnie romă. Coordonatorul cu atribuții de Producător Executiv Secția Alte Minorități, domnul C. S. a susținut faptul că petenta nu a fost angajată și nu i s-a propus acest lucru. Formula agreată a fost aceea de a colabora nu de a o angaja, funcția de coordonator nepermițându-i acest lucru. Colegiul director constată că s-au îndeplinit condițiile prevederilor art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Aspectele sesizate, respectiv, afirmațiile din cabina de producție intră sub

incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 15 din O.G. nr.137/2000, republicată, dispune sancționarea Societății Române de Televiziune cu avertisment contravențional potrivit art. 26 din O.G. nr.137/2000 coroborat cu art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Colegiului Director:

1. Respinge excepția necompetenței materiale invocată din oficiu în ceea ce privește neîncheierea unui contract de muncă și neremunerarea pentru munca prestată;
2. Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive și a lipsei de obiect invocată de către Societatea Română de Televiziune;
3. Pe fond, raportat la neîncheierea unui contract de muncă și neremunerarea pentru munca prestată nu există un raport de cauzalitate între criteriu și faptă;
4. Aspectele sesizate în raport de părțile reclamate în ceea ce privește afirmația de „țigan”, și nu de „rom” nu constituie fapte de discriminare potrivit O.G. nr.137/2000, republicată, (întrebările în care s-a folosit termenul de țigan și nu rom erau puse pentru a se combate stereotipurile);
5. Aspectele sesizate, respectiv, afirmațiile din cabina de producție intră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 15 din O.G. nr.137/2000, republicată;
6. Sancționarea Societății Române de Televiziune cu avertisment contravențional potrivit art. 26 din O.G. nr.137/2000 coroborat cu art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare (cu 5 voturi pentru și 4 voturi împotriva ale membrilor Colegiului director prezenți la ședință, opinie separată I.H.);
7. Recomandă Societății Române de Televiziune să manifeste exigență în raport cu modul în care se exercită dreptul la libertatea de exprimare din prisma reputației sau a drepturilor altora, pentru a asigura respectarea demnității personale și a principiului nediscriminării, garantate în România prin Constituție și O.G. nr.137/2000 republicată;
8. O copie a hotărârii se va transmite părților.

Opinie separată exprimată de Haller István privind aplicarea sancțiunii:

Ordonanța nr.137/2000, republicată, la art. 26 alin. 1, prevede sancționarea faptelor de discriminare cu amendă contravențională, fără să specifice posibilitatea aplicării sancțiunii de avertisment, ceea ce arată că legiuitorul a considerat că aceste fapte, prin gravitatea lor, trebuie sancționate ca atare. Discriminarea etnică trebuie să fie considerată ca fiind o faptă extrem de gravă. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin soluțiile pronunțate (ex. Moldovan și alții împotriva României nr.2 din 12.07.2005) arată că acest tip de discriminare este atât de grav, încât reprezintă tratament degradant în sensul art. 3 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. Directiva Consiliului 2000/43/CE, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Neaplicarea unei amenzi contravenționale nu se poate considera a fi o sancțiune efectivă

și descurajantă. Proportionalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Prin aplicarea sancțiunii de avertisment de către CNCD, România riscă sancțiuni pentru neimplementarea directivelor Uniunii Europene în domeniul combaterii discriminării. În concluzie, consideră că fapta de discriminare trebuie sancționată cu amendă contravențională.

HOTĂRÂREA nr. 84 din 27.01.2016

Dosar nr.: 404/2015

Petiția nr.: 4467/29.06.2015

Petent:

Reclamat:

Obiect: afirmații discriminatorii.

Criteriu: etnie

Fapte: Petentul susține că, începând cu luna mai a.c., vecina sa ori de câte ori îl vede prin curtea proprietate personală, escaladează gardul despărțitor dintre cele două proprietăți, care are 2 metri, și lansează o avalansă de insulte și jigniri la adresa acestuia fără niciun motiv. Cu titlu de exemplu „țigan nenorocit”.

Reclamata, prezintă la audieri, neagă acuzațiile și susține că între părți există un conflict mai vechi. În acest sens depune la dosar numeroase sesizări pe care reclamata le-a întocmit împotriva petentului, și viceversa, cu privire la construcțiile proprietății personale.

Motivare: În fapt, Colegiul Director reține că obiectul petiției vizează afirmația „țigan nenorocit”. Luând act de sesizare și actele dosarului, Colegiul reține doar susținerile petentului și susținerile reclamatei, susțineri în contradictoriu (cuvântul petentului împotriva cuvântului reclamatei). Petentul nu a indicat nicio probă în sensul celor susținute. În speță, Colegiul observă că nici la data sesizării nici după audieri sau până la data soluționării dosarului, nu s-au indicat martori, declarații sau alte probe, astfel încât, nu se poate reține din ansamblul situației de fapt, nici un mijloc de probă de natură a stabili existența afirmațiilor imputate părții reclamate. Examinând sesizarea și actele din dosar, Colegiul director nu reține mijloace de probă care să determine incidența art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, republicată.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Nu se pot reține mijloace de probă care să determine incidența art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, republicată.
 2. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte.
-

HOTĂRÂREA nr. 90 din 03.02.2016**Dosar nr.:** 569/2015**Petiția nr.:** 6190/25.09.2015**Petent:** ...**Reclamat:** ...**Obiect:** afirmații jignitoare cu caracter rasist**Criteriu:** etnie

Fapte: Petenta, inspector de specialitate (psiholog) în cadrul D.G.A.S.P.C. sector 3 – Centrul de Consiliere și Monitorizare Asistenți Personali, arată că din luna ianuarie 2015 a fost detașată, cu notă internă, partea reclamată. Petenta sesizează că partea reclamată, în mod sistematic, îi aduce injurii precum: „precupeată”, „țigancă”, „împutită”, „cioară”, „scaunul împutit al ciorii”, afectându-i imaginea în fața petenților, pacienților, creând un climat de mobbing, disconfort, șicană, tachinare, provocare și aduce injurii tuturor celor din birou, dar petentei în mod special. Petenta arată că în perioada 2014 (vară) – 2015 (ianuarie) a avut funcția de locțiitor al șefei de birou cu prerogative semnate de directorii cu funcții, iar partea reclamată a fost deranjată de acest aspect.

Partea reclamată își exprimă punctul de vedere raportat la aspectele sesizate și arată că începând cu data de 27.01.2015 a fost detașată conform notei interne nr.16/26.01.2015 în cadrul Centrului de Consiliere și Monitorizare Asistenți Personali fără voia sa, dar conducerea a menționat faptul că nu este personal în urma plecării fostei șefe de serviciu (dar partea reclamată a fost detașată pe post de execuție). Partea reclamată este funcționar public, respectiv consilier superior, iar din respectivul serviciu face parte și petenta cu funcția de psiholog. De asemenea susține că la aproximativ o săptămână de la mutarea sa în respectivul serviciu, petenta a început să-i aducă reproșuri cu privire la mutarea sa, angajându-se în discuții contradictorii și chiar a ajuns să-i reproșeze directoarei că partea reclamată a fost mutată pentru a lua locul petentei. Partea reclamată precizează că au existat discuții în contradictoriu cu petenta în prezența colegilor de birou, însă de fiecare dată petenta a jignit-o foarte mult și a provocat partea reclamată care susține că nu i-a adresat cuvinte discriminatorii. La fiecare discuție purtată în contradictoriu, petenta amenința verbal cu sesizări la DNA, deși în cadrul serviciului nu au existat săvârșiri de fapte penale.

Motivare: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin afirmații jignitoare cu caracter rasist. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000. Partea reclamată vine și arată că în data de 14 septembrie 2015 petenta s-a prezentat la serviciu (fiind în concediu de odihnă în acea perioadă) să aducă anchetele sociale efectuate pe teren și a solicitat părții reclamate să le înregistreze și să le pună la mapă cu data cu care petenta era în concediu de odihnă. La refuzul părții reclamate de a face ce a solicitat petenta, aceasta din urmă a

folosit un vocabular trivial la adresa părții reclamate.

În raport de susținerile părților, Colegiul director este de opinie că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări împotriva petentei. O atare prezumție ar trebui să permită cel puțin a se presupune existența unei legături de cauzalitate între criteriul invocat și tratamentul diferit imputat în cauză. Colegiul director reține că, în lumina art. 20 alin. 6 din O.G. 137, în materia discriminării sarcina probei este împărțită în sensul că petentei îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări. Trebuie subliniat faptul că în sarcina petentei cade obligația de a proba săvârșirea unor fapte de discriminare, fapte probate la nivel de certitudine. Față de aceste considerente, Colegiul director reține, având în vedere susținerile părților, că nu există o dovadă a săvârșirii unor fapte care pot fi considerate discriminare.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele sesizate nu se probează, potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată;
2. O copie a hotărârii se va comunica părților.

HOTĂRÂREA nr. 97 din data de 03.02.2016

Dosar nr.: 402/2015

Petiția nr.: 4458/29.06.2015

Petentă: Centrul Rromilor Amare Romentza

Reclamată: Radio ZU (Grup Media Camina S.R.L.)

Obiect: posibile fapte de discriminare împotriva romilor prin asocierea cu ideea de furt

Criteriu: etnie

Fapte: Sesizarea petentei vizează emisiunea din data de 16 iunie 2015, orele 08:50 când, în cadrul emisiunii Morning ZU cu ... și ..., în contextul Zilei Limbii Romani, s-a afirmat: „*a ciordi este sinonim cu a mangli*”. o forma de discriminare etnică, încălcând OG 137/2000, dar și Constituția României, art 6, alin 1 si 2 (dreptul la identitate). Se menționeaza de către petent că aceste afirmații au fost cu atât mai grave cu cât s-au produs cu ocazia Zilei Limbii Romani și că au fost încălcate, astfel, condițiile de egalitate și respect pentru promovarea limbii materne a romilor. Referitor la susținerea părții reclamate, prin care se invocă libertatea de exprimare, petentul menționeaza art. 10, alin 2, din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care prevede îndatoriri și responsabilități în exercitarea acestei libertăți. Se argumentează astfel că libertatea de exprimare este limitată de protecția dreptului la demnitate.

Partea reclamată respinge acuzațiile de discriminare și susține că afirmațiile care fac obiectul petiției au reprezentat un moment umoristic, fără scopul de a genera conflicte sau

atitudini negative și ca nu conțin referiri la vreo caracteristică a limbii romani. Reclamatul consideră că afirmațiile care fac obiectul petiției sunt în limitele libertății de expresie și invocă art 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, subliniind necesitatea unei analize atente a limitelor libertății de exprimare și dreptului la demnitate. Se face referire la filmul Borat și la cazul Charlie Hebdo invocându-se „libertatea actului artistic în lume”. Reclamatul probează că asemenea momente umoristice au avut loc și la adresa unor aspecte specific românești și că astfel nu există comportament diferențiat între etnii, în cadrul emisiunii. Se afirmă ca poezia este un act artistic și că pot exista diverse decodări ale acesteia, petentul fiind subiectiv. Reclamatul anexează cursul Artă modernă și comunicare verbală și non-verbală, pentru a susține definirea actului artistic.

Motivare: În fapt, Colegiul director al C.N.C.D. trebuie să analizeze afirmațiile făcute la adresa persoanelor de etnie romă în cadrul emisiunii Morning ZU în contextul Zilei Limbii Romani. Colegiul director consideră că afirmațiile ce fac obiectul prezentei sesizări, afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa persoanelor de etnie romă, creează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa tuturor persoanelor de etnie romă. Astfel sunt incidente și prevederile art. 15 al O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabile de dezvoltare.

În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „*acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și pe acele care șochează sau deranjează*”. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată depășind limitarea la simple afirmații legate de acțiuni ce se petrec în societatea civilă, exprimându-și opinia cu privire la acestea în întregul său..

Colegiul director consideră că partea reclamantă este un post de radio cunoscut, cu un puternic impact asupra societății civile, cu siguranță, se pot aduce critici privind acțiunile infracționale ce se petrec în societate (în prezenta speță, în special, infracțiunea de furt), însă, aprecierile asupra acestor aspecte nu ar trebui să producă lezarea demnității personale. Afirmația ce face obiectul prezentei cauze, făcută în cadrul emisiunii Morning ZU cu Morar și Buzdugan din data de 16 iunie 2015, orele 08:50, în contextul Zilei Limbii Romani a fost de natură a crea o atmosferă ostilă, fapta fiind cu atât mai gravă cu cât s-a produs în spațiul public, respectiv emisiunea menționată anterior. Afirmațiile ce fac referire la romi

nu duc la un progres al relațiilor umane, ci, din contră, întăresc stereotipurile negative față de aceste grupuri de persoane, având ca efect discriminarea la școală, la angajare, la accesul la servicii și locuri publice etc. Colegiul director reține faptul că afirmația „*a ciordi este sinonim cu a mangli*”, ce face obiectul prezentei cauze are un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 republicată.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Afirmația din cadrul emisiunii Morning ZU cu Morar și Buzdugan, în contextul Zilei Limbii Romani „*a ciordi este sinonim cu a mangli*”, ce face obiectul prezentei sesizări, are un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată;
2. Colegiul Director consideră că faptele mai sus menționate intră sub incidența prevederilor art. 5 alin. 2 lit.a coroborat cu art. 7 alin. 3 din Ordonanța nr.2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor conform căroră sancțiunea aplicabilă este avertisment. „Art.5 alin (2) Sancțiunile contravenționale principale sunt: a) avertismentul; Art.7 alin.(1) Avertismentul constă în atenționarea verbală sau scrisă a contravenientului asupra pericolului social al faptei săvârșite, însoțită de recomandarea de a respecta dispozițiile legale. Alin.(2) Avertismentul se aplică în cazul în care fapta este de gravitate redusă și alin. (3) Avertismentul se poate aplica și în cazul în care actul normativ de stabilire și sancționare a contravenției nu prevede această sancțiune.
3. Recomandă părții reclamate să depună toate diligențele în vederea respectării principiului nediscriminării în ceea ce privește libertatea de exprimare care ar putea aduce atingere valorilor și drepturilor prevăzute de O.G. 137/2000, republicată.
4. Obligă partea reclamată să publice rezumatul prezentei hotărâri, cu excluderea datelor cu caracter personal, într-un ziar de circulație națională conform art. 26 alin. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată;
5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

HOTĂRÂREA nr. 121 din data de 10.02.2016

Dosar nr. 568/2015

Petiția nr. 6180/25.09.2015

Petent: ...

Reclamat: ...

Obiect: insulte și jigniri cu conotații etnice, aduse petentei de către reclamat.

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta susține că este o persoană de etnie romă și este angajată ca femeie

de serviciu la Asociația de proprietari a blocului OD1, sector 6, acuză partea reclamată că manifestă o atitudine ostilă, umilitoare, aducându-i jigniri și insulte în mod repetat; „*țigancă nenorocită, împutită, jengoasă, du-te la șatra de unde ai venit!*“. Petenta declară că de cele mai multe ori reclamatul manifestă, fără nicio reținere, respectivul comportament și de față cu alte persoane.

Partea reclamată susține că există un conflict între el, petentă și fiul acesteia, manifestat prin jigniri, amenințări cu moartea: „*(...) român împutit!, (...) îți tai jugulara!*“. Toate aceste evenimente au fost urmate de plângeri repetate la secția de poliție împotriva celor doi și a altor martori menționați de petentă. Partea reclamată atașează punctului de vedere comunicat Colegiului director, răspunsul Secției nr.22 Poliție, sector 6, cu privire la investigarea uneia dintre sesizările sale. Secția de poliție a invitat în acest sens părțile indicate, precum și martorii menționați ca fiind prezenți la momentul incidentului, pentru a primi un avertisment conform prevederilor Legii nr. 61/1991 „*(...) pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială a ordinii și liniștii publice*“, cu obligația revizuirii atitudinii, cu scopul aplanării conflictelor în viitor.

Motivare: Colegiul director reține că petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, petenta îi aduce acuze părții reclamate pentru de insulte, jigniri și alte manifestări ostile, cu conotații entice. Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, fapte ce pot aduce atingere demnității umane, prin manifestări verbale, atitudini ostile, care pot crea un cadru intimidant ori degradant petentei. Pe de altă parte, reclamatul recunoaște că există un conflict între ei, dar neagă modul de adresare reclamat. Mai mult, arată că a depus sesizări la Secția de poliție nr.22, prin care îi reclamă la rândul lui pe membrii familiei petentei, pentru agresiune verbală manifestată public. La rândul lor, martorii indicați de petentă, de la care Colegiul director nu a primit nicio declarație în sensul celor susținute de aceasta, au fost invitați la sediul de poliție pentru a da declarații și pentru a li se aduce la cunoștință prevederile legale în materie (încălcarea normelor de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice). Colegiul director este de părere că în prezenta speță, nu sunt prezente indicii de natură a prezuma că un criteriu interzis stipulat de art. 2 alin.1 O.G. 137/2000 a constituit o faptă de discriminare săvârșită de către partea reclamată (lipsă probe de discriminare).

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art.2 alin.1), din O.G.nr.137/2000, republicată (lipsă probe de discriminare).
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

HOTĂRÂREA nr. 154 din 24.02.2016

Dosar nr.: 525/2015

Petiția nr.: 5754/08.09.2015

Petent: ...

Reclamat: Regia Autonomă de Transport Public Iași

Obiect: folosirea de autobuze vechi pe una din linii, deoarece deservește un cartier cu cetățeni de etnie romă

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta sesizează folosirea de autobuze vechi pe una din linii, deoarece deservește un cartier cu cetățeni de etnie romă. Petenta sesizează faptul că Regia Autonomă de Transport Public Iași folosește pe traseul 19 așa numitele autobuze galbene, care sunt cele mai vechi și cele mai rele autobuze, petenta depunând fotografii cu aceste autobuze. Pe celelalte trasee se circulă cu autobuzele albastre, considerate a fi mult mai bune decât cele galbene. Această diferențiere se face, în opinia petentei, pe criterii de etnie, deoarece se consideră că pe acest traseu circulă țiganii din cartierul Frumoasa, iar aceștia trebuie să circule cu cele mai rele autobuze. Petenta arată că mai nou înființatul traseu 5 beneficiază de autobuze albastre în integralitate și prin urmare nu se poate spune că nu există suficiente autobuze de acest gen pentru a fi puse în circulație. Petenta consideră că partea reclamată ar putea trata toți călătorii în mod egal prin împărțirea autobuzelor galbene pe toate traseele astfel încât să nu existe o discriminare atât de evidentă. Autobuzele galbene sunt foarte murdare, vechi, ruginite, cu găuri și fără aerisire. Petentei i s-a întâmplat de multe ori să curgă pe ea apă murdară din tavan. Scaunele sunt rupte, pătate, ruginite. Iarna este foarte frig și vara foarte cald în aceste autobuze. Petenta apreciază că această defavorizare nu este justificată atât timp cât călătorii au drepturi egale, impunându-se un tratament egal pentru toți prin repartizarea autobuzelor galbene pe toate traseele. Călătorii de pe traseul 19 reprezintă o categorie defavorizată în ceea ce privește transportul public local.

Partea reclamată își exprimă punctul de vedere prin care arată că Regia Autonomă de Transport Public Iași dispune de un număr de 28 autobuze de tip *Vanhool A 500* și 20 autobuze de tip *Daf Sb 250*. Cu aceste autobuze sunt deservite mai multe trasee cum ar fi: 5, 19, 42, 43, 46. Planificarea autobuzelor pe trasee se face combinând diferitele mărci din dotarea secției (*Maz, Vanhool, Daf Sb 250, Daf B 96*), lucru valabil atât pentru traseul 19, cât și pentru traseele 5, 43, 46 etc. Mai mult, cartierul Frumoasa este deservit și de traseele 42, 43, 46 pe care sunt planificate toate tipurile de autobuze. Partea reclamată precizează că, prin urmare, suspiciunea de discriminare nu are niciun fundament.

Motivare: Consiliul este sesizat cu privire la folosirea de autobuze vechi pe una din linii deoarece deservește un cartier cu cetățeni de etnie romă. Urmare sesizării primite, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției intră sub incidența prevederilor art. 2 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

- a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;
- d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Colegiul director constată faptul că, în speță, nu sunt îndeplinite, în mod cumulativ, elementele constitutive ale faptei de discriminare, în sensul că petentei nu i-a fost restrâns ori înlăturat recunoașterea, folosința sau exercitarea, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Nu sunt întrunite elementele constitutive ale faptei de discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată;
2. O copie a hotărârii se va comunica părților.

HOTĂRÂREA nr. 212 din 16.03.2016

Dosar nr.: 44/2015

Petiția nr.: 344/20.01.2015

Petent: ...

Reclamați: Supraveghetorul ..., – Penitenciarul Giurgiu

Obiect: atitudine discriminatorie din partea supraveghetorului și folosirea apelativelor „tigan, cioară”, la adresa lui.

Criteriu: etnie

Fapte: Petentului prin sesizarea sa vizează atitudinea discriminatorie din partea supraveghetorului reclamat și adresarea prin apelativele „tigan, cioară”. Petentul precizează că este amenințat de către angajații penitenciarului și are parte de o atitudine de ură. Petentul completează petiția precizând că în Penitenciarul Giurgiu nu are parte de condiții normale de viață, este mizerie, iar bucătării îi servesc numai jumătate de porție.

Motivare: Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare și dezbătând excepția de neкомпetență materială a CNCD, Colegiul director reține că petentul face referire la atitudinea discriminatorie din partea angajaților penitenciarului, adresarea prin apelativele „tigan, cioară”, precum și la condițiile de viață din penitenciarul Giurgiu. Colegiul director ia act de prevederile Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și

a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, potrivit căroră „*Respectarea drepturilor prevăzute de lege pentru persoanele condamnate este asigurată de judecătorul de supraveghere a privării de libertate*” (art. 57 (1)). Având în vedere prevederile Legii nr. 254/2013, Colegiul director apreciază că C.N.C.D. nu are competența materială de a se pronunța prin hotărâre asupra faptelor sesizate, fiind depășite atribuțiile stabilite prin O.G. 137/2000. Colegiul director admite excepția de necompetență materială invocată din oficiu.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Admiterea excepției de necompetență materială a CNCD
2. Clasarea dosarului
3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

—

HOTĂRÂREA nr. 215 din 16.03.2016

Dosar nr.: 439/2015

Petiția nr.: 4894/16.07.2015

Petentă: Asociația ActiveWatch

Reclamați: Instituția Avocatului Poporului

Obiect: tratarea, în mod diferențiat, a două cazuri similare de evacuare a unor cetățeni

Fapte: Petenta consideră discriminatorie tratarea diferită a două cazuri similare de evacuare a unor cetățeni care provin din categorii sociale diferite și care au fost evacuați după retrocedarea sau demolarea acestora. Astfel petenta susține că în primul caz este cel al familiilor (de etnie romă) din str. Vulturilor, nr. 50, care, după evacuare (septembrie 2014), neprimind locuințe sociale, au rămas să locuiască pe stradă, în locuințe improvizate pe trotuarul din fața imobilelor de unde au fost evacuate, până în prezent. Acestea au primit sprijinul organizațiilor neguvernamentale, dar nu și pe al instituțiilor administrației publice locale și centrale. În acest caz, petenta a însoțit persoanele evacuate în audiența la Instituția Avocatului Poporului, pe care o acuză că nu a intervenit în niciun fel pentru respectarea drepturilor celor evacuați. Al doilea caz este cel al scriitoarei S.C., fostă deținută politic, aflată în proces de evacuare (iulie 2015). În acest caz, Instituția Avocatului Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu posibila încălcare a Constituției (dreptul la un nivel de trai decent).

Partea reclamată, prezintă o serie de înscrisuri și subliniază că demersurile sale în favoarea cetățenilor evacuați din strada Vulturilor, nr. 48-50 au continuat, având în vedere faptul că Direcția de Control din cadrul Poliției Locale municipiului București a emis o înștiințare către proprietarii construcțiilor cu caracter provizoriu (bărăci din lemn) amplasate fără autorizație de construire pe domeniul public și, în urma acestui fapt, a solicitat să se ia în calcul reconsiderarea soluției de desființare a construcțiilor provizorii.

În acest sens, depune probatoriu la dosar (adrese, recomandări). De asemenea, partea reclamată susține că a solicitat Primăriei Municipiului București și Primăriei Sectorului 3 reanalizarea situației locative a persoanelor în cauză și dispunerea cu celeritate a repartizării unei locuințe persoanelor îndreptățite conform prevederilor legale.

Motivare: În fapt, Colegiul reține că obiectul dedus soluționării vizează tratarea, în mod diferențiat, a două cazuri similare de evacuare a unor cetățeni. În drept, Colegiul director reține că reacția post-evacuare din cazul Vulturilor și dinaintea evacuării din cazul este justificată obiectiv, prin prisma faptului că ambele sesizări din oficiu au avut ca sursă relatările presei, iar acestea au fost în momente diferite, raportat la evacuarea propriu-zisă. Colegiul director reține că, în ambele cazuri descrie în prezenta cauză, Instituția Avocatului Poporului a depus diligențele necesare pentru soluționarea, în mod imparțial, a cauzei supuse analizei. Colegiul director, reține că apărările părții reclamate, prin intermediul cărora aceasta susține că a solicitat instituțiilor abilitate să ia măsurile legale ce se impun pentru protecția persoanelor aflate în strada Vulturilor, nr. 48-50, având în vedere că Direcția de Control din cadrul Poliției Locale a municipiului București a emis o înștiințare către proprietarii construcțiilor cu caracter provizoriu (barăci din lemn) amplasate fără autorizație de construire pe domeniul public și, în urma acestui fapt, a solicitat să se ia în calcul reconsiderarea soluției de desființare a construcțiilor provizorii. În acest sens, depune probatoriu la dosar (adrese, recomandări). În cazul de față Colegiul director nu poate reține o situație comparabilă referitoare la cele două cazuri deoarece, în ambele situații, Instituția Avocatului Poporului s-a autosesizat. De asemenea, nu se poate reține nici situația în care ar putea fi vorba despre un tratament diferențiat aplicat în cazul unor situații analoage. Din analiza obiectului petiției, raportat la îndeplinirea cumulativă a elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că, în speță, acestea nu se întrunesc elementele unei fapte de discriminare, neexistând situație comparabilă, astfel nefiind încălcat principiul nediscriminării.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin. 1 Ordonanței de Guvern nr.137/2000, republicată (nu există situație comparabilă și, implicit, nici tratament diferențiat).
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

HOTĂRÂREA nr. 234 din 23.03.2016

Dosar nr.: 574/2015

Petiția nr.: 6232/29.09.2015

Petent:

Reclamată: Școala Gimnazială Titu Maiorescu

Obiect: hărțuirea și amenințarea copilului petentului la școală

Citeriu: etnie

Fapte: Petentul consideră discriminatoriu comportamentul școlii față de fiica lui, invocă fapte de hărțuire și amenințări. Conform relatării acestuia, fiica dânsului este discriminată în școala reclamată. Petentul susține că fiica sa a fost pusă în ultima bancă, a fost scuipată și făcută țigancă. Susține că a reclamat situația la directoarea școlii, că a fost amenințat și că s-a adresat poliției și nu a primit sprijin. De asemenea, precizează că a depus sesizări la diferite autorități.

Partea reclamată, prin înscrisurile depuse la dosar arată că petentul are doi copii la școală, însă acesta nici nu știe la ce clasă se află ei. Școala și părinții celorlalți elevi au contribuit ca cei doi copii să achiziționeze materiale suplimentare necesare activităților școlare și extrașcolare. Susține că afirmațiile petentului nu sunt conforme cu adevărul și că acesta a mai făcut sesizări împotriva școlii, dar soluția a fost neconstatarea unei fapte de discriminare. Având în vedere lipsa probelor din partea petentului totodată și gravitatea acuzațiilor, s-a dispus efectuarea unei investigații inopinate la fața locului.

Raportul de investigații care a presupus discuții cu o serie de cadre didactice, a subliniat o serie de aspecte, printre care faptul că doamna Directoare cunoaște situația familială a celor doi elevi care sunt crescuți de către petent. Fiica petentului înregistrează un număr semnificativ de absențe școlare și a fost transferată în urma unei situații conflictuale cu o colegă din clasa a V- a C în clasa a V-a B. În ceea ce o privește pe elevă, doamna Directoare a declarat echipei de investigație că aceasta nu a fost niciodată marginalizată de către colegii ei de clasă, din contră, aceștia o ajută ori de câte ori este nevoie fiind perfect integrată în colectiv. De asemenea, doamna Directoare consideră că, în realitate, petentul este supărat pe cei trei angajați ai firmei de pază cu care unitatea de învățământ are contract și că acesta obișnuiește să amenințe pe toată lumea, inclusiv pe dumneaei.

Motivare: Colegiul director constată că faptele sesizate nu au fost probate conform prevederilor procedurale, deși s-a efectuat o investigație inopinată la sediul reclamatei în acest scop la inițiativa CNCd.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Faptele sesizate nu au fost probate conform prevederilor art. 19 lit. c, art. 20 alin. 5 și 6, art. 21 din O.G. nr. 135/2000, respectiv art. 11 alin. 1 lit. e, art. 41-45, art. 68-72 din Procedura internă de soluționare petițiilor și sesizărilor;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Cancelariei Primului Ministru.

HOTĂRÂREA nr. 243 din 23.03.2016**Nr..dos.:** 527/2015**Nr..petiție:** 5775/09.09.2015**Petent:****Reclamată:****Obiect:** presupuse jigniri aduse petentului cu privire la etnia acestuia**Criteriu:** etnie

Fapte: Petentul solicită constatarea existenței unei fapte de discriminare săvârșită de către reclamată prin afirmațiile aduse la adresa acestuia pe criteriul etniei. Petentul susține faptul că în data de 02.07.2015 a făcut o masă de dragoste (pomană penticostală fără alcool) pentru pomenirea soției, iar reclamata a intrat în curte și a afirmat următoarele: „*țiganilor fir-ați ai dracu să fiți! Vreți să-mi dați foc la casă!*”. Petentul susține că nu poate trece cu vederea acest aspect deoarece timp de 25 de ani i-a respectat și nu i-a jignit niciodată. De asemenea, susține că este un om respectat în localitate, atât el, cât și copiii acestuia, nu au cazier și nu au săvârșit fapte penale.

Reclamata arată că este vecină cu petentul de multă vreme, însă în ziua când au făcut pomană a folosit un grătar care era amplasat la o distanță foarte mică de gospodăria acesteia, motiv pentru care a cerut fiului petentului să ia măsuri în ceea ce privește focul aprins la grătar deoarece pune în pericol atât gospodăria acesteia cât și a celorlalți vecini. În acel moment petentul a lansat o ploaie de injurii la adresa reclamatei și a soțului. Reclamata susține că petentul a promis că va demola construcția pentru a evita incendierea proprietății petentei. Pentru că nu s-au ținut de cuvânt reclamata a înaintat o sesizare la poliție. În urma sesizării, i s-a pus în vedere demolarea construcției deoarece era construită ilegal. În final, petentul a demolat acea construcție, motiv pentru care petentul o amenință și o provoacă la scandal de fiecare dată când o întâlnește.

Motivare: Colegiul director reține faptul că nu sunt probe pentru a susține faptul că au fost folosite cuvinte și expresii jignitoare de către partea reclamată, la adresa petentului. Colegiul reține că petentul solicită constatarea existenței unei fapte de discriminare săvârșită de către reclamată prin afirmațiile aduse la adresa acestuia pe criteriul etniei. Colegiul este de opinie că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii vecine și conexe de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări *prima facie* împotriva petentului pe criteriul etniei. Urmare analizării actelor din dosar, Colegiul director constată că nu există probe concludente pentru a se putea reține săvârșirea unei fapte de discriminare din partea părții reclamate.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele sesizate nu se probează conform art. 20 alin.6 din Ordonanța de Guvern nr..137/2000 republicată;
2. Clasarea dosarului;

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
-

HOTĂRÂREA nr. 311 din 20.04.2016

Dosar nr.: 649/2015

Petiția nr.: 7076/04.11.2015

Petentă:

Reclamat:

Obiect: afirmații cu caracter rasist

Fapte: Petenta invocă ca fiind discriminatorii următoarele afirmații dintr-o adresă semnată de reclamat „*vă rugăm să ne comunicați la cât s-a ridicat șpaga pe care a primit-o ...pentru a ne „înlocui,, cu o firmă de țigani a clanului « Tiberica » abonați la organizarea și vinderea de mici în parcul I.O.R*”. Petenta a depus o serie de înscrisuri la dosar în care arată ca a formulat petiții atât în nume propriu cât și din calitate de consilier a unei autorități publice a cărei regulament prevede semnalarea oricăror probleme deosebite legate de activitatea instituției și obligația protejării imaginii instituției .

Motivare: Colegiul director constată că reclamatul, în adresa trimisă instituției la care lucrează petenta (înregistrată cu nr. 10409/25.08.2015) a folosit cuvintele „*țigani*” și „*clan*”. Dar Colegiul director reține că afirmația reclamatului nu poate fi interpretată în sensul că atribuie petentei calitate de rom sau de membru al clanului „Tiberică”. Afirmațiile pot fi interpretate ca fiind calomnioase întrucât petenta este considerată ca fiind o persoană coruptă, însă C.N.C.D. nu este competent să analizeze fapte de natură penală.

Pe de altă parte, obligațiile de serviciu ale petentei se referă la semnalarea problemelor care vizează activitatea instituției față de șefii ierarhici superiori, iar protejarea imaginii instituției este o activitate în cadrul serviciului. Astfel de obligații nu acordă petentei calitatea de parte vătămată în drepturi.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Admite excepția lipsei calității procesuale active a petentei, conform art. 5 și 7 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor;
 2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.
-

HOTĂRÂREA nr. 337 din 27.04.2016

Dosar nr.:21/2016

Petiția nr.: 195/15.01.2016

Petent: ...

Reclamat: ...

Obiect: neacordare spațiu pentru comercializare de măștișoare pe criteriul etniei

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta a înaintat un memoriu în atenția domnului Primar General Interimar și spre știință domnului Director General al Adnimaștrăției Străzilor București, memoriu care a fost redirecționat Consiliului și înregistrat cu nr. 195 din 15.01.2016. Prin memoriu petenta sesizează faptul că, unii comercianți care se prezintă ca fiind reprezentanți ai comercianților în relația cu Administrația Străzilor București, limitează dreptul desfășurării activităților de comercializare a măștișoarelor în perioada 20.02.2016-02.03.2016 în Zona Romană-București, pe criteriul etniei.

Motivare: Sub aspectul sesizării Consiliului, Colegiul director reține că orice persoană fizică sau juridică, (inclusiv organizații non-guvernamentale, sindicate etc.) poate sesiza Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. În materia probelor, în cursul procedurii de soluționare a petițiilor privind fapte sau acte de discriminare se aplică principiul inversării sarcinii probei, ca excepție de la principiul din dreptul comun “onus probandi incubit actori”, potrivit căruia sarcina probei revine celui care face o propunere (afirmație) înaintea judecății. Astfel, potrivit art. 20 alin.6 „*Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare*”.

Colegiul director se raportează la materia reglementării activității de soluționare a petițiilor, în speță, Ordonanța de Guvern nr. 27 din 30 ianuarie 2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările aduse de legea nr.233 din 23 aprilie 2002. Având în vedere că în speță, sesizarea petentei a fost înaintată Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, sesizare care a fost redirecționată Consiliului, fapt pentru care Colegiul director a solicitat petentei, prin adresa nr.. 4615 din 06.06.2015, să comunice dacă își asumă petiția și i s-a explicat care sunt condițiile pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare potrivit O.G. nr..137/2000. Petenta nu a comunicat însușirea plângerii în nume personal, precum și probe în vederea susținerii celor afirmate, ceea ce nu permite declanșarea procedurii de soluționare a plângerii, potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată și art. 12 din procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor în fața C.N.C.D., petiția urmează a fi clasată.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele sesizate în petiție nu pot fi reținute, având în vedere că petiția adresată nu este însușită și nu este însoțită de probe.
2. Clasarea dosarului.
3. O copie a hotărârii se va transmite petentului.

HOTĂRÂREA nr. 350 DIN 04.05.2016

Dosare nr.: 17/2016, 25/2016, 33/2016, 41/2016 conexate

Petiții nr.: 328/22.01.2016, 329/22.01.2016, 330/22.01.2016 si 331/22.01.2016

Petenți: ...

Reclamați: SC Therme Nord, Dab Security SRL

Obiect: interzicerea accesului în incinta Centrului Spa Therme București pe motivul apartenenței la etnia romă

Criteriu: etnie

Fapte: Petenții sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la faptele petrecute în seara zilei de 21.01.2016 când se aflau în incinta centrului Spa THERME București, stând la rând, iar bodyguardii i-au scos pe rând afară, cu mișcări de intimidare, le-au adresat vorbe umilitoare și li s-a spus că au ordin din partea conducerii ca „persoanele de culoare, adică ȣiganii nu au ce căuta acolo”. Aceștia au mai spus că : „Șefii acestui centru au bani să plătească toate amenzile”.

Sușinerile reclamatului SC Dab Security SRL

Reclamata susține că s-a efectuat o investigație internă cu privire la incidentul din 21.01.2016, iar concluziile la care a condus investigația prezintă că singurele persoane implicate în incidentul din 21.02.2016 sunt doi agenți de pază ai subscrisei pe nume. În urma analizei incidentului s-a constatat de către Dab Security Srl că agentul a primit prin stație mesaj cum că în parcare un autoturism Audi nu a respectat indicațiile agentului de securitate și a intrat pe sens interzis, iar în incinta centrului aceștia au schimbat traiectoria de mers de la o casă la o altă casă, fapt considerat de agent ca fiind suspect. Astfel, agentul i-a abordat și în acel moment a început conflictul, agentul declarând că d-nul a răspuns „pe un ton ridicat și agresiv”. De asemenea, reclamatul susține că Dab Security Srl, petentul nu a fost bruscă, nu s-a folosit violența față de el, iar singurele persoane care s-au apropiat de aceștia au fost doi agenți și nu 10-12 , dialogul s-a purtat în marea majoritate a timpului în altă zonă și că nu se pune problema că d-nul că fi fost umilit în fața altor persoane. Reclamantul anexează și declarația agentului de pază.

Sușinerile reclamantei Therme Nord București SRL

La termenul stabilit pentru audieri din 02.02.2016, Therme Nord București a invocat excepția lipsei calității pasive și a solicitat înscrisuri, arătând că singurii implicați în incident sunt agenții Dab Security. Tot la termenul de audieri s-a depus de către Therme Nord București, Notă de Probatoriu, în care a anexat înscrisuri și link-ul către adresa unde se pot vizualiza filmările relevante. Reclamantul solicită să se aibă în vedere că nicio persoană angajată a Therme Nord București nu a fost implicat și că nu poate fi trasă la răspundere în nici un fel. Aceștia depun la dosar copie a contractului nr. 2065/2016 dintre Therme Nord București și Dab Security și subliniază faptul că: „SC Therme Nord București este exonerată de orice răspundere în eventualitatea producerii unor evenimente deosebite apărute între personalul prestator și terțe persoane(clienți și/sau furnizori/

colaboratori)”. Reclamata se apară susținând că aplică o politică strictă de nediscriminare. Se arată că dacă ar fi vorba de discriminare de la deschidere până în 05.02.2016 ar fi existat un număr mai mare de plângeri la CNCD și că din peste 70.000 de persoane doar un nr. de aproximativ 70 de persoane au avut accesul restricționat în incinta centrului Spa, pe motive de disciplină.

Motivare: Colegiul director constată existența unui contract de prestări servicii de pază intervenit între părțile reclamate, care are ca obiect activități de pază și protecție a obiectivului situat în Balotești, str. Calea București nr.1 K, alcătuit din teren și construcții. Executarea contractului s-a realizat cu data de 12.01.2016 prin instalare dispozitivului de pază, constând în 4 posturi permanente și 1 post temporar pe durata lucrului cu publicul. Colegiul director constată că Regulamentul intern al beneficiarului, reclamat S.C. Terme Nord S.R.L., deși conține dispoziții privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, nu are o dată certă potrivit art. 278 Cod de procedură civilă. Deși formal, partea reclamată, S.C. Terme Nord București, depune la dosarul plângerii acte interne și un act adițional care conțin prevederi privind respectarea principiului nediscriminării, acestea nu au dată certă pentru a fi stabilit momentul real al încheierii lor, respectiv nu sunt suficiente pentru a proba îndeplinirea obligației de diseminare și implementare efectivă a acestora în cultura organizațională a reclamatei S.C. Terme Nord București.

De asemenea, Colegiul director reține că nu poate fi primit argumentul prin care un beneficiar al unui contract de prestări servicii transferă în totalitate responsabilitatea prestatorului asupra activității prin care se decide accesul persoanelor la serviciile în cauză. Colegiul director reține că reclamații nu au probat în niciun fel faptul că petenții nu au respectat regulile de circulație și au intrat pe interzis în parcare centrului (deși ar fi putut prin declarații, proces verbal ori filmări). Mai mult, cu privire la proba mărturiei agentului de pază în culpă, Colegiul director ia act de scrisul și semnătura aparent diferită, chiar modificată a agentului (declarații depuse la dosarele soluționate de CNCD, dosarul în cauză și dosarul nr. 87/2016). Colegiul director reține, din documentele depuse la dosar, atribuțiile agentului de pază care ocupă postul nr. 5, post poziționat în spatele caselor de marcat: nu permite accesul în obiectiv persoanelor care ar putea prejudicia desfășurarea activității din interiorul obiectivului (persoane în stare de ebrietate sau persoane cu aspect dubios), când constată sustrageri de bunuri, oprește persoana, o identifică și întocmește un proces verbal de constatare pe care îl predă șefului de schimb, oprește legitimează și stabilește identitatea persoanelor care sunt suspecte de săvârșirea unor acte ilicite. Din înregistrare nu reiese faptul că petenții sunt în stare de ebrietate, au sustras bunuri materiale, au săvârșit fapte ilicite și nu au un aspect dubios. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director este îndrituit să rețină susținerile petenților, potrivit cărora interzicerea accesului în centrul SPA se datorează etniei acestora, respectiv etnia romă și tenului închis al acestora. Tot în materie de probe, Colegiul director nu poate ignora testinul realizat în contextual celor reclamate, ca o prezumție legală. Un grup de tineri romi au mers la centrul reclamat însă nu li s-a permis accesul pe motiv că este o petrecere privată. În speță, sunt incidente prevederile art. 2 alin 1 și art 10 lit.f din O.G. nr.137/2000.

Hotărârea Colegiului Director cu 5 voturi pentru și 2 împotrivă:

1. În ceea ce privește reclamata SC Dab Security, aspectele sesizate întră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 10 lit f) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (unanimitate);
2. Sancționarea reclamatei, SC Dab Security SRL, J40/9229/2015, cu sediul social în București, Șoseaua București Ploiești, nr.129, et.1 cam 1,2,3, și et. 2 cam 4,5,6, cu amendă contravențională în valoare de 10 000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr..2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (unanimitate);
3. Obligă reclamata, SC Dab Security SRL, să publice în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, în conformitate cu art. 26 alin 2 din OG nr.137/2000 republicată (unanimitate);
4. În ceea ce privește reclamata SC Therme Nord București, aspectele sesizate întră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 10 lit f) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (5 pentru 2 împotrivă);
5. Sancționarea reclamatei, SC Therme Nord București SRL, J32/55/26.01.2012, cu sediul social în Sibiu, str. Alexandru Vlăhuță, nr..2, camera 1, jud. Sibiu, cu amendă contravențională în valoare de 5000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr.137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr..2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare (5 pentru 2 împotrivă);
6. Copie a hotărârii se va transmite părților, precum și instituțiilor interesate, respectiv Poliția Otopeni și ANPC.

Opinie separată exprimată de membrii Colegiului director Lazăr Maria și Gheorghiu Luminița

1. Prin petiția supusă analizei și soluționarii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării petenții arată că, pe criteriul etnic, respectiv etnia romă, li s-a refuzat accesul în incinta Centrului Spa Therme din Balotești de către agenții Dab Security, o firmă de securitate cu care Centrul Spa Therme din Balotești are o relație contractuală. De aici rezultă că, potrivit contractului de prestări servicii pentru asigurarea ordinii și pazei încheiat cu Dab Security, prestatorii de servicii răspund de asigurarea ordinii. De altfel, din susținerile părților reiese clar că niciun angajat al Centrului Spa Therme din Balotești nu a fost implicat în incidentul din data de 21.01.2016.
2. Prin urmare apreciem că o eventuală constatare a săvârșirii unei fapte de discriminare poate cădea în sarcina firmei de securitate, în niciun caz a Centrului Spa Therme din Balotești, iar în ceea ce privește sancționarea, se poate gândi în mod similar.
3. Din documentele depuse la dosar nu rezultă că există restricții din partea Centrului Spa Therme din Balotești pe criteriul etnic.
4. Totodată nu există probe la dosar care să demonstreze că vreun angajat al Centrului

- Spa Therme din Balotești a obstrucționat accesul petenților în incinta centrului.
5. Așa cum am arătat, există o relație de natură contractuală între cele două părți reclamate, iar incidentul petiționat s-a întâmplat la scurt timp după deschiderea spa-ului, prin urmare contractul cu Dab Security nu se putea schimba de îndată, fiind clauze contractuale ce implică o anume procedură.
 6. În concluzie, apreciem că partea reclamată Centrul Spa Therme din Balotești nu se face vinovată de săvârșirea vreunei fapte de discriminare de natură a atrage răspunderea contravențională.
-

HOTĂRÂREA nr. 369 din data de 18.05.2016.

Dosar nr.549/2015

Petiția nr.5987/17.09.2015

Petent: ...

Reclamat: ...

Obiect: acuzații reciproce ale ambelor părți, jigniri, amenințări și insulte repetate.

Criteriu: etnie

Fapte: Petentul susține că, este vecin de imobil cu părțile reclamate, curtea este comună și acestea manifestă un comportament agresiv și discriminator. Petentului și familiei acestuia, îi sunt aduse jigniri cu privire la etnia lor (romă), sunt acuzați de furt și trafic cu țigări. Apelativele menționate în sesizare, cu care sunt abordați membrii familiei petentului; „au ieșit ciorile afară”, „țigan jerpelit”, „țigan bulangiu”. Petentul declară că, reclamații au reușit să atragă de partea lor și vecinii comuni de stradă, care manifestă un comportament similar față de familia acestuia. Petentul, consideră că părțile reclamate au comportamentul descris anterior, pentru a crea un cadru intimidant/ostil, determinându-l în timp, să părăsească imobilul în care locuiește și să dețină proprietatea exclusivă a curții. Petentul susține că, a depus plângere la instituțiile competente ale statului: „Poliția Capitalei nu a întreprins nicio măsură pentru a calma spiritele, partea reclamată lucrând în structurile MAI ca angajat polițist”. Petentul, depune la dosarul cauzei, înregistrări audio-video cu privire la faptele părților reclamate. Ca o măsură de siguranță, petentul declară că a montat o cameră video, poziționată pentru a filma perimetrul curții deținute de către reclamați.

Partea reclamată susține că petentul depune numeroase sesizări împotriva familiei lui la instituțiile statului; DNA, DGA, Poliția Capitalei, care au fost soluționate fără sancțiuni. Partea reclamată declară faptul că petentul îi amenință familia, derulează o serie de activități ilicite/infracționale în curtea deținută în comun, depozitând baxuri cu țigări netimbrate, face parte dintr-un clan interlop numit Răgălie.

Motivare: Colegiul director al CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care părțile reclamate au un conflict deschis, acuzându-se reciproc

de fapte infracționale, abuzuri de vecinătate și de acțiuni verbale agresive. Pentru o soluționare cât mai obiectivă a petiției, Colegiul director a solicitat o investigație la fața locului, de către o echipă formată din doi juriști din cadrul Serviciului Investigații-CNCD. Ca urmare a deplasării la domiciliul petentului, acesta a susținut următoarele: În perioada 2000-2013 relațiile dintre cele două familii au fost de bună vecinătate chiar prietenie. În anul 2013, familia C. a cumpărat un imobil în curtea comună, acesta fiind dorit și de familia P. Din acest moment, membrii familiei P. și-au schimbat radical comportamentul la adresa lor. Petentul declară că nu este persoană de etnie romă, dar soția sa aparține acestei etnii și susține că reclamații adresează întregii familii (soț, soție, fiică) expresii cu caracter discriminatoriu precum „*țigani jerpeliți, țigan tatuat, ciori*” etc. „Familia reclamată are un comportament asemănător și față de alți vecini manifestat prin jigniri, amenințări, agresivitate verbală, iar toți vecinii care au avut calitatea de martori în acțiunile deduse judecății instanțelor sau în cadrul sesizărilor adresate diverselor instituții au fost „terorizați” ulterior de către familia Păun prin agresivitate verbală și sesizări adresate instituțiilor statului”. Din discuțiile purtate cu martorii a rezultat faptul că, membrii familiei reclamate, au adresat în mai multe rânduri familiei petentului, expresii cu caracter discriminatoriu cu referire la etnia romă a acestora.

În continuarea verificărilor, echipa de investigație s-a deplasat la domiciliul familiei reclamate. Ca urmare a întrebărilor reprezentanților C.N.C.D., aceștia au confirmat afirmația petentului referitoare la faptul că, în perioada 2000-2013 relațiile dintre cele două familii au fost de bună vecinătate chiar prietenie, acestea deteriorându-se ulterior. Partea reclamată susține că nu a adresat cuvinte sau expresii cu caracter jignitor/discriminatoriu membrilor familiei petentului. Din contră, susține că petenții folosesc un limbaj neadecvat atât la adresa lor, a vecinilor, cât și a reprezentanților instituțiilor statului care s-au deplasat la un moment dat în curtea comună a imobilelor de la numărul 38-40, ca urmare a unor sesizări. La propunerea familiei reclamate, echipa de investigație a discutat și cu o serie de martori. Martorul susține că familia reclamată este o familie liniștită și civilizată. Familia petentului are un limbaj colorat și un comportament care încalcă normele de conviețuire în comun (a fost amendată de organele de poliție ca urmare a tulburării liniștii publice). Familia petentului a adresat organelor de poliție plângeri cu privire la majoritatea vecinilor din spațiul aferent adresei Căderea Bastiliei demarând o serie de acțiuni în instanță la adresa acelorași persoane.

Astfel, Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, fapte ce pot aduce atingere demnității umane, prin manifestări verbale, atitudini ostile, jigniri și insulte cu privire la etnia petentului și care, pot crea un cadru intimidant ori degradant acestuia.

Colegiul director, este de părere că, conflictul dintre cele două familii este unul ce a creat permanent dispute din cauza lipsei unei bune relaționări de vecinătate. Așadar, în soluționarea conflictului dintre cele două părți au fost implicate autoritățile statului, fiecare cu domeniul său de competență, aplicându-se măsurile legale în materie. Probele depuse la dosar de către petent sunt înregistrări video ce surprind momente în care, limbajul menționat în petiție nu se confirmă. Așadar, Colegiul director consideră că în prezenta speță, nu sunt prezente indicii de natură a prezuma că un criteriu interzis stipulat de art. 2

alin.1) are legătură cu vreo faptă de discriminare săvârșită de către partea reclamată (lipsă probe de discriminare).

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art.2 alin.1), din O.G.nr..137/2000, republicată (lipsă probe de discriminare).
 2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
 3. O copie a hotărârii se va transmite părților.
-

HOTĂRÂREA nr. 392 din 06.06.2016

Dosar nr.: 261/2016

Petiția nr.: 2152/06.04.2016

Petent: ...

Reclamat: ...cadre în Penitenciarul Arad

Obiect: neacordare de asistență medicală și aplicare de rele tratamente pe motiv că e țigăn

Criteriu: etnie

Fapte: Petentul susține că în Penitenciarul Arad, a fost supus unei discriminări pe motiv de etnie, în urma căruia nu i s-a acordat asistență medicală și a fost abuzat fizic.

Motivare: Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile petentei, Colegiul director urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză. Colegiul director reține Art. 6 și capitolul V intitulat „Drepturile persoanelor condamnate” din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal care reglementează procedura de urmat în cazul eventualelor nemulțumiri împotriva măsurilor privitoare la exercitarea drepturilor persoanelor condamnate: *„Respectarea drepturilor prevăzute de lege pentru persoanele condamnate este asigurată de judecătorul de supraveghere a privării de libertate”* (art. 57 (1)).

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petitei, astfel cum este formulată:
 2. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte.
-

HOTĂRÂREA nr. 401 din 08.06.2016**Dosar nr.:** 771/2014**Petiția nr.:** 20579 din 19.12.2014**Petentă:** ...**Reclamat:** S.C. Papillon Cominvest S.R.L**Obiect:** Raporturi de muncă. Concediere**Criteriul:** etnie

Fapte: Petenta arată că a fost disponibilizată pe motiv că este de etnie romă. Petenta susține că este angajată a S.C. Papillon SRL din anul 2012 și începând cu data de 01.05.2014, când s-a îmbolnăvit de spondiloză cervicală și scolioză la coloana vertebrală din cauza programului foarte încărcat de muncă pe care era obligată de administratorul societății să-l presteze fără voia acesteia. Relațiile au început să se deterioreze, iar în perioada 12-24.05.2014, a fost internată în spital deoarece avea dureri foarte mari la coloana vertebrală. Înainte de spitalizare programul total de lucru era de 220 de ore lunar, în condițiile în care contractul de muncă prevedea 40 de ore lunar. A insistat ca programul muncă să-i fie redus, însă administratorul i-a redus programul de lucru doar până la 188 de ore. De la revenirea din spital până la momentul concedierii se purtau diferite discuții între colegi cu privire la apartenența petentei la etnia romă. Petenta susține că este o bună profesionistă în meseria de coafeză și a avut cele mai bune încasări. Pentru că a avut foarte mulți clienți care o solicitau pentru tuns, coafat s-au născut mici invidii ale colegilor care spuneau pe la colțuri că „*ia uite ce încasări face țiganca asta!*”, iar înainte cu o zi de 12.11.2014, atunci când a fost demisă pe nedrept, administratorul societății i-a spus că vrea să termine cu toți angajații țigani din coaforul său. Petenta a înaintat note scrise prin care susține petiția așa cum a formulat-o, precum și o declarație de martor.

Partea reclamată arată că în ceea ce privește politica de angajare nu a făcut niciodată diferență între candidații la angajare pe criteriul de etnie sau de rasă, singurul criteriu urmărit fiind acela al profesionalismului și seriozității personalului. Susține că nu a creat niciodată o atmosferă degradantă, umilitoare în cadrul salonului, fiind conștienți că o astfel de manifestare nu ar fi avut ca efect pe termen lung decât distrugerea afacerii pe care o conduc, capitalul uman fiind cel mai important într-o astfel de afacere. Susține că decizia desfacerii contractului de muncă al petentei s-a făcut pe criterii disciplinare, ca urmare a absenței nemotivate de la locul de muncă pe perioada preavizului acordat ca urmare a desființării postului de muncă pe care îl ocupă.

Motivare: În fapt, Colegiul director reține că obiectul petiției vizează concedierea petentei pe criteriul etniei acesteia. Pe cale de excepție, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale cu privire la înlăturarea consecințelor faptei de discriminare, fiind atribuit exclusiv ce revine instanțelor de judecată. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr.137/2000, relativ la definiția discriminării,

Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării.

Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamantă (petentă) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului). În speța de față, petenta susține că a fost demisă din cauza faptului că este de etnie romă. Din cele două declarații depuse de petentă la dosarul cauzei nu se poate reține afirmațiile sesizate de petentă cu privire la etnia sa. În una din declarații, respectiv cea a clientului petentei se precizează faptul că în data de 12.11.2014, în jurul orei 16.30, se afla în coafor și a auzit cum petenta era jignită, dar nu indică persoana care ar fi făcut această afirmație.

Pe de altă parte, reclamații susțin că demiterea petentei a avut la bază absentarea de la locul de muncă pe perioada de preaviz acordat ca urmare desființării postului de coafor, motiv pentru care a fost supusă procedurii Comisiei de disciplină. Analizând situația în cauză, Colegiul director nu poate reține o legătură de cauzalitate între faptele reclamate și criteriul invocat de petentă. Din acest motiv Colegiul director este de opinie că probele depuse de petentă nu sunt suficiente în vederea constatării săvârșirii unei fapte de discriminare la baza căreia să fi stat criteriul etnic. Astfel, Colegiul director este de opinie că desfacerea contractului de muncă s-a făcut pe criterii disciplinare, ca urmare a absenței nemotivate pe perioada preavizului acordat în urma desființării postului, nicidecum din cauza etniei petentei.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Admite excepția necompetenței materiale invocată din oficiu de Consiliu, cu privire la înlăturarea consecințelor faptei de discriminare;
2. Aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 din O.G. nr.137/2000 republicată, lipsă raport de cauzalitate între faptele imputate și criterii invocate;
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

HOTĂRÂREA nr. 412 din 15.06.2016**Dosar nr.:** 46/2016**Petiția nr.:** 379/27.01.2016**Petent:** ...**Reclamat:** ...**Obiect:** discriminare la locul de muncă pe criteriu etnic**Criteriu:** etnie

Fapte: Petenta reclamă discriminarea la care este supusă din partea reclamatei, învățătoare în cadrul Școlii Gimnaziale Șutești, prin afirmații denigratoare, precum cele conform cărora petenta ar trebui să predea Limba rromani și nu Limba și literatura română, conform titlaturii obținute în anul școlar 2011 – 2012. Petenta depune înscrisuri și documente la dosar.

Reclamata formulează punct de vedere cu privire la afirmațiile petentei, solicitând respingerea petiției ca fiind inadmisibilă și nefondată. Reclamata neagă toate acuzele aduse de petentă în memoriu, considerând că acest demers al petentei este rezultatul încercărilor sale să fie respectată legea de către cadrele didactice cu privire la ocuparea posturilor vacante în cadrul Școlii unde activează, precum și alte aspecte ce privesc administrarea și / sau conducerea școlii, context în care petenta a încercat să eludeze legea pentru a obține titlatura de profesor de Limba și literatura română.

Motivare: Din probatoriul existent la dosar, reiese că reclamata a propus „ca un post să fie păstrat și să se dea viabilitate peste un an. Colegiul director clasează capetele de cerere formulate după data citării, conform art. 11 alin. 2 din Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor, care arată: *„Petiția poate fi completată cu noi capete de cerere până la primul termen de audiere, sub sancțiunea decăderii”*. Din probatoriul depus la dosar de către partea petentă nu se poate prezuma existenței unei fapte de discriminare, conform prevederilor art. 20 alin. 6 din O.G. nr. 137/2000, care arată: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament”*. În situația unor afirmații, sarcina de a proba existența lor cade în sarcina petenților, întrucât pentru reclamați este imposibil să probeze ceea ce nu au făcut.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Clasează capetele de cerere formulate după data citării, conform art. 11 alin. 2 din Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor;
 2. Faptele sesizate nu au fost probate conform art. 20 alin. 6 din O.G. nr. 137/2000;
 3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.
-

HOTĂRÂREA nr. 419 din 15.06.2016

Dosar nr.: 171/2016, 4A/2016

Petiția nr.: 1372/08.03.2016

Petenți: Instituția Prefectului Sibiu, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (autosesizare)

Reclamată: Instituția Primarului Sibiu

Obiect: răspunsul acordat conform căruia în loc de îmbunătățirea condițiilor de viață ale romilor (spre exemplu prin introducerea apei potabile) ar trebui încercată direcționarea comunității „spre zona rurală a județului unde fiecare să întemeieze o gospodărie și să beneficieze de rezultatul muncii lor”.

Criteriu: etnie

Fapte: Petenta susține că circa 100 de romi (dintre care 38 de vârstă preșcolară și școlară) trăiesc în cartierul Turnișor din Sibiu în condiții de sărăcie extremă, după ce au fost evacuați din locuințele lor de pe raza localității Sibiu; Prefectura a solicitat îmbunătățirea condițiilor locative (spre exemplu introducerea apei potabile). Anexează la dosar înscrisuri (filele 3-7 din dosar). Prin autosesizarea înregistrată la C.N.C.D. cu nr.1725/23.03.2016 (fila 8 din dosar) se completează petiția inițială.

Partea reclamată arată ca aspecte relevante soluționării cauzei faptul că s-a încercat identificarea romilor din cartierul Turnișor, în vederea acordării cărților de indentitate, s-a formulat doar o propunere privind soluționarea situației romilor. S-au primit plângeri din partea cetățenilor din cauza comportamentului necivilizat al romilor;

Nu s-a dispus obligarea romilor să-și părăsească locuințele.

Motivare: Colegiul director constată că la solicitarea primului reclamat de a îmbunătăți condițiile de viață (spre exemplu prin introducerea apei potabile) a unor romi (circa 100 de persoane, din care 38 de vârstă preșcolară și școlară) care au fost evacuați din locuințele lor și au fost astfel obligați să se mute în zona cartierului Turnișor, petenta — prin Adresa nr. 14663/03.03.2015 (fila 6 din dosar) — a oferit ca și soluție direcționarea comunității „spre zona rurală a județului unde fiecare să întemeieze o gospodărie și să beneficieze de rezultatul muncii lor”. Având în vedere faptul că petiția a fost completată cu o autosesizare, excepția lipsei calității active nu are relevanță. Se constată existența unei diferențieri, reclamata propunând o soluție pentru un anumit grup de persoane. Criteriul de diferențiere este cel al apartenenței etnice. Cazuistica C.N.C.D. și soluțiile instanțelor de judecată (ex. Decizia nr. 1018 din 31 martie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) au arătat în mod constant că și dacă doar un anumit grup din comunitatea romă este vizată de o discriminare, și nu toți romii, la fel se poate defini ca fiind discriminare rasială. Propunerea conform căreia romii ar trebui mutați în zone rurale, insinuarea conform căreia romii doar astfel ar putea „să beneficieze de rezultatul muncii lor”, vizează atingerea demnității, crează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare la adresa celor în cauză. Însăși reclamata recunoaște că 95% dintre romi (probabil din populația adultă) lucrează cu forme legale, astfel a sugerat că în momentul de față romii nu beneficiază de

rezultatele muncii lor nu este conformă cu realitatea. Reclamata, în apărare, a preluat ideea cetățenilor conform căreia romii nu sunt civilizați, fără a-și dea seama că are o bună parte a vinovăției pentru situație: este extrem de greu să arăți ca un om civilizat dacă nu ai nici măcar apă potabilă, în Europa secolului al XXI-lea.

Colegiul director aplică amenda contravențională de 5000 lei față de reclamata Instituția Primarului Sibiu, având în vedere următoarele aspecte:

- a) discriminarea a vizat o comunitate;
- b) discriminarea a venit din partea unei autorități publice locale; în conformitate cu prevederile *Legii nr. 215/2001*, art. 61 alin. 2, prima obligație a primarului este de a asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, totodată primarul reclamat a depus un jurământ privind respectarea legislației;
- c) discriminarea rasială (etnică) este considerată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca fiind cea mai gravă formă de discriminare (*Asiatici din Africa de Est împotriva Regatului Unit*, 14 decembrie 1973, *Nachova și alții împotriva Bulgariei*, 6 iulie 2005, *Timishev împotriva Rusiei*, 13 decembrie 2005);
- d) Uniunea Europeană (atât prin directive cât și prin jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene) solicită statelor membre aplicarea unor sancțiuni descurajante pentru discriminare.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Respinge excepția de tardivitate, invocată din oficiu, conform art. 20 alin. 1 din **O.G. nr.137/2000**;
2. Propunerea mutării romilor în zona rurală, cu afirmația că acolo ar putea beneficia de rezultatul muncii lor, la solicitarea de a soluționa unele probleme urgente pentru comunitatea de romi (introducerea apei potabile) reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 12 alin. 1, art. 13, și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;
3. Sancționarea reclamatei Instituția Primarului Sibiu cu amendă contravențională în cuantum de 5.000 lei conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr.137/2000** republicată;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

HOTĂRÂREA nr. 422 din data de 15.06.2016

Dosar nr.: 56/2016

Petiția nr.: 478/01.02.2016

Petentă: Partida Romilor Pro-Europa din România – Partidul Romilor Căldărari

Reclamat:

Obiect: afirmații jignitoare și discriminatorii la adresa romilor din România

Criteriu: etnie

Fapte: Sesizarea vizează afirmațiile jignitoare și discriminatorii la adresa romilor din România, făcute de către reclamant în cadrul unei dezbateri televizate. Astfel, în data de 26.01.2016, la postul de televiziune RTV, în cadrul emisiunii de la orele 15:00, reclamantul a afirmat că fostul președinte al României dansează cu toți din toate mahalalele și se pupă cu toți țiganii și îi folosește în campania electorală. Petentul solicită daune morale de 80.000 de euro și interzicerea participării reclamantului la emisiuni televizate. Reclamantul solicită admiterea excepției de necompetență materială invocată din oficiu de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în ceea ce privește capătul de cerere prin care petentul solicită daune morale. Pe fond, reclamantul consideră că declarațiile incriminate de către petent nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin.1 din O.G. 137/2000 republicată, nu afectează niciun drept, iar criteriul invocat de petent este contestat menționându-se că tema dezbaterii nu erau romii, ci fostul președinte al României. Reclamantul invocă art. 2 alin 8 din O.G. 137/2000, considerând că afirmațiile sale sunt în limitele libertății de exprimare și își bazează susținerile pe jurisprudența CEDO (*Thorgeirson vs Islanda*).

Motivare: În fapt, Colegiul director reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care petentul reclamă afirmațiile jignitoare și discriminatorii la adresa romilor din România, făcute de către reclamant în cadrul unei dezbateri televizate și solicită daune morale în valoare de 80.000 euro. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză. În drept, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate.

Relativ la excepția invocată din oficiu, reținem că, raportându-ne la prevederile Ordonanței de Guvern nr.137/2000, republicată, acestea constituie cadrul general al reglementării discriminării în legislația românească, sub aspectul materiei și al răspunderii juridice, aflându-ne în domeniul regimului juridic contravențional, respectiv al răspunderii contravenționale. Deducem astfel că CNCD, organ administrativ-jurisdicțional, cu competență limitată la a acorda daune morale, nu are competența materială de a se pronunța asupra faptelor care depășesc cadrul stabilit de legislația contravențională, în general, și O.G. nr.137/2000. Raportându-se la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr.137/2000 republicată.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

HOTĂRÂREA nr. 424 in data de 15.06.2016

Dosar nr.: 468/2015

Petiția nr.: 5279/07.08.2015

Petent: Wooden Material SRL

Reclamat: Consiliul Local Malu Mare, județul Dolj

Obiect: neglijență în serviciu pe criteriul apartenenței la etnia romă; nesemnarea convocatoarelor de către consilieri fiind considerată de către petent ca fiind un abuz în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Criteriu: etnie

Fapte: Prin memoriul înregistrat la CNCD, petentul susține că, în cursul implementării proiectului „Economia socială – oportunitate și sprijin pentru persoanele defavorizate, în calitate de partener și de organism legislativ la nivel local, partea reclamată a decis, prin Hotărârea nr. 30/26.02.2015 implementarea proiectului, alocarea unui spațiu pentru desfășurarea activităților teoretice și practice, deschiderea unui cont pentru primirea finanțării proiectului. Petentul susține că, în lunile martie, aprilie și mai 2015 s-a desfășurat un curs de calificare, la care a participat un număr de 14 cursanți care provin din medii defavorizate, procentul majoritar deținându-l cetățenii de etnie romă, ulterior susținându-se examenul, în urma căruia absolvenții au primit o subvenție din cadrul proiectului.

La data de 29.07.2015 au fost virați, în contul Primăriei Malu Mare, prima tranșă de finanțare reprezentând plata salariilor, contribuțiile către bugetul de stat, plata contractelor încheiate în această perioadă, achiziționarea de utilaje și echipamente necesare Structurii de Economie Socială. În acest sens, Primăria Malu Mare a convocat Consiliul Local de două ori, pentru a desfășura o ședință extraordinară în conformitate cu procedurile privind proiectele finanțate de Uniunea Europeană. Petentul susține că partea reclamată nu a răspuns convocărilor (nerespectând prevederile legale) și, astfel, banii au fost transferați înapoi la Ministerul Fondurilor Europene. Având în vedere specificul proiectului și cetățenii implicați în cadrul proiectului, petentul consideră că ne aflăm în prezența unui caz de discriminare, pe criteriul apartenenței la etnia romă. Susține că faptele despre care a făcut vorbire în cadrul sesizării sunt de tergiversare a bunei implementări a proiectului și au cauzat un prejudiciu în ceea ce privește sustenabilitatea structurii de economie socială. Susține că, în perioada în care proiectul a fost suspendat, persoanele implicate nu au putut beneficia de asigurare medicală, nu au putut lucra. Depune înscrișuri la dosar.

Partea reclamată susține că a aprobat și susținut acest proiect, acordând tot suportul său, alocând spațiu cu titlu gratuit pentru desfășurarea activităților teoretice. Susține că Instituția Primarului, prin aparatul de specialitate, nu a dus la îndeplinire dispozițiile legale și nu a procedat la deschiderea contului. Reclamanta nu este răspunzătoare căci nu are atribuții în acest sens, nediscriminând și neîmpiedicând derularea niciunui proiect. Precizează că nu a fost adus la cunoștința acestuia nici numărul de cursanți, nici faptul că participanții la curs sunt de etnie romă. Partea reclamată susține că nu este vorba despre discriminare și menționează că ședințele nu s-au ținut deoarece nu au fost aduse la cunoștința consilierilor locali. În ceea ce privește convocarea despre care se face

vorbire, partea reclamată susține că aceasta a fost adusă la cunoștință doar unui număr de trei consilieri locali, iar convocarea din data de 03.08.2015 a fost comunicată unui singur consilier local, astfel că ședințele nu s-au putut susține din lipsă de cvorum, prin neconvocarea acestora în condițiile legale.

Motivare: În fapt, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin nesemnarea convocatoarelor de către consilierii locali, petentul considerând aceasta ca fiind abuz în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000. Reținând în coroborare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000.

Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit din cauza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Colegiul director reține faptul că este vorba despre nesemnarea convocatoarelor de către consilierii locali. Colegiul director reține și susținerile părții reclamate, că nu este vorba despre discriminare și a menționat că ședințele nu s-au ținut deoarece nu au fost aduse la cunoștință consilierilor locali. În ceea ce privește convocarea despre care se face vorbire, Colegiul director reține că partea reclamată a susținut că aceasta a fost adusă la cunoștință doar unui număr de trei consilieri locali, iar convocarea din data de 03.08.2015 a fost comunicată unui singur consilier local, astfel că ședințele nu s-au putut susține din lipsă de cvorum, prin neconvocarea acestora în condițiile legale. Colegiul director apreciază că în cazul semnalat de petent faptele nu reprezintă discriminare, în sensul că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, neputând fi reținut un tratament diferențiat și care să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

Hotărârea Colegiului Director cu unanimitate de voturi:

1. Faptele nu reprezintă discriminare conform dispozițiilor cuprinse în O.G. 137/2000, republicată;
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.